

Brieven

| Letters to the editor

De Akademieraad voor Wiskunde en het Voorzittersoverleg

Op bladzijde 3 van het maartnummer van het Nieuw Archief voor Wiskunde van dit jaar schrijft Eduard Looijenga als voorzitter van het Koninklijk Wiskundig Genootschap: "Dit [= het wiskundeonderwijs op de middelbare school] verdient mijns inziens veel meer aandacht van de Nederlandse (academische) wiskundige gemeenschap dan tot nu toe het geval is. Het ligt daarbij voor de hand dat de Nederlandse Commissie voor Onderwijs in de Wiskunde (waarin zowel het KWG als de NVvW vertegenwoordigd zijn en die dit jaar vijftig jaar bestaat) zich actief met deze materie gaat bezig houden en zich daarbij verstaat met andere organisaties voor wie dat ook een punt van zorg is, zoals de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Temeer omdat de voorzitter van de aan de KNAW ondergeschikte Akademieraad voor de Wiskunde van oordeel is dat dit buiten het werkkterrein van deze raad valt." Deze laatste uitlating behoeft correctie. Als voorzitter van de Akademieraad voor Wiskunde (ARW) wil ik deze gelegenheid benutten om de lezers van het Nieuw Archief inzicht te geven in het functioneren van de ARW, de aandacht van Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en ARW voor het Voortgezet Onderwijs (VO), en van het Voorzittersoverleg, het overleg van de voorzitters van de verschillende instanties die zich met het wiskundebeleid bezig houden.

De Akademieraad voor Wiskunde

De KNAW heeft voor haar taak als adviesorgaan van de regering voor het wetenschappelijk onderzoek verschillende adviesraden ingesteld. Er zijn akademieraden voor de wiskunde, voor de natuur- en sterrenkunde, voor de scheikunde, voor de biologie, voor de biofysica en biochemie, voor de medische wetenschappen, enzovoort. De ARW bestaat uit een bestuur van zeven personen en een raad van ruim twintig leden. Adviezen van de raad worden na goedkeuring door het bestuur van de KNAW door de KNAW naar buiten gebracht; er is dus geen tegenstelling tussen de KNAW en de ARW.

Op dit moment is de ARW bezig met een voorverkenning op het gebied van de mathematische biologie en een rapport over vrouwen in de wiskunde. Eerder is bijvoorbeeld het verkenningsrapport *De Toekomst van het Wiskunde-Onderzoek in Nederland* (het TWON-rapport) uitgebracht waarin ook aandacht aan het voortgezet onderwijs wordt geschonken. Namens de wiskunde reageert de ARW op ontwerpen van verkenningen op andere wetenschapsgebieden. Een mogelijk nieuw aandachtspunt zou kunnen zijn dat door het nieuwe Veni-Vidi-Vici-systeem van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en het tegelijk wegvallen van de KNAW-fellowships de kansen voor jonge wiskundigen om na hun promotie en verblijf in het buitenland zicht te krijgen op een vaste aanstelling in Nederland erg klein geworden zijn. Graag zou ik van de lezers van dit blad vernemen hoe hun visie op de situatie is. Verder functioneert de voorzitter van de ARW als coördinator en de ambtelijk secretaris van de ARW als secretaris van het hierna toe te lichten Voorzittersoverleg Wiskunde.

Wat de aandacht van de ARW voor het VO en het Wetenschappelijk Onderwijs (WO) betreft citeer ik het jaarverslag 2003 van de KNAW: "De ontwikkelingen in het onderwijs, zowel in het voortgezet als het hoger onderwijs, blijven de aandacht van de Raad vragen. Het gaat hierbij om kwesties zoals de herziening van de 'tweede fase' in het voortgezet onderwijs, het voor de wiskunde (veelal te lage) aantal contacturen tussen docent en leerling in het 'studiehuis' en de invoering van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs."

In deze rubriek reageren lezers op recent in dit blad verschenen artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven in te korten of niet te plaatsen.

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen en het Voortgezet Onderwijs

In de achterliggende twee jaar is een tijdelijke adviescommissie van de KNAW bestaande uit vertegenwoordigers van de akademieraden en aangeduid als de Klankbordgroep actief geweest om een rapport over het voortgezet onderwijs uit te brengen. Ik heb daarin de ARW vertegenwoordigd, terwijl een ander bestuurslid van de ARW, Anne van Streun, als deskundige een grote inbreng heeft gehad.

De werkzaamheden van de commissie hebben geleid tot twee KNAW-rapporten: *Ontwikkeling van talent in de tweede fase* en *Robuuste profielen in het voortgezet onderwijs*. De belangrijkste aspecten van de visie van de KNAW zijn dat de centrale eindexamentoetsing zich dient te beperken tot de kernbegrippen en kerntheorie van het vak en dat de zo te examineren stof ten opzichte van de huidige situatie beperkt moet worden; dat voor de bepaling van wat de kern is profielcommissies moeten worden samengesteld die de vakken in hun onderlinge samenhang bekijken en daardoor de samenhang vergroten; dat deze commissies ook voorstellen kunnen doen voor het aanpassen van de omvang van de vakken, en dat de uitwerking van de theorie in toepassingen wordt getoetst in het schoolexamen. De rapporten zijn gratis verkrijgbaar bij de KNAW op de internetpagina www.knaw.nl. Ik heb begrepen dat de minister van OCW, mede naar aanleiding van vragen van Tweede Kamerleden, het idee van profielcommissies zal overnemen. Nu de KNAW een gefundeerd en fundamenteel voorstel aan de Minister van OCW heeft gedaan, wacht de ARW de ontwikkelingen even af.

Het Voorzittersoverleg

Verschillende instanties behartigen de belangen van de wiskunde en de wiskundigen. Er zijn twee beroepsverenigingen, het Koninklijk Wis-

kundig Genootschap (KWG) en de Nederlandse Vereniging van Wiskundeleraren (NVvW). Vanouds behartigde de Nederlandse Onderwijs Commissie voor Wiskunde (NOCW) van het toen nog niet koninklijke WG de wiskundeolympiade. Ongeveer tien jaar geleden is de NOCW omgevormd tot een overlegcommissie waarin niet alleen (K)WG, VO en WO, maar ook NVvW, hbo en mbo vertegenwoordigd zijn. Verder is er een Advies-Commissie voor de Wiskunde (ACW) van NWO, een Kamer Wiskunde van de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en de reeds genoemde ARW van de KNAW. Tenslotte bestaat sinds enkele jaren het Overlegorgaan Onderzoekscholen Wiskunde (OOW) waarin de landelijke onderzoekscholen vertegenwoordigd zijn die (een deel van) de wiskunde tot hun taak rekenen. Hoewel deze instanties duidelijk verschillende taken hebben, zijn er regelmatig zaken die meer dan één instantie aangaan. Om tenminste op de hoogte te zijn van lopende zaken, acties op elkaar af te stemmen en waar mogelijk samen te werken komen de voorzitters elk jaar, en indien gewenst vaker, samen in het Voorzittersoverleg.

Tijdens de vergadering in januari jl. is onder andere gesproken over clustervorming op de universiteiten, over het voortgezet onderwijs, en over subsidiëring van acties om de beoefening en beeldvorming van de wiskunde te bevorderen. Namens het Voorzittersoverleg Wiskunde is nog vóór het debat in de Tweede Kamer aan de betreffende commissieleden een brief gestuurd waarin onder verwijzing naar eerdere brieven gepleit werd voor handhaving van de omvang van het wiskundeonderwijs in de profielen Natuur en Techniek en Natuur en Gezondheid. In een extra vergadering van het Voorzittersoverleg in april zal het Deltaplan bèta/techniek worden besproken. *Rob Tijdeman (voorzitter van de Akademieraad voor Wiskunde)*